Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостствахъ на провінціи

на цѣлый рôкъ 2 зр 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 251. Четверь 7 (19) падолиста 1891. Рôкъ I.

Рада державна.

19-те засѣдане Палаты пословъ зъ д. 17 падолиста 1891 р.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ присвятивъ президентъ горячу згадку помершому членови Палаты панôвъ и бувшому членови Палаты пословъ, ґр. Рішардови Клямъ-Мартініцови.

Пос. Плєнеръ запытувавъ міністра скарбу, що задумує зробити правительство супротивъ того, що нѣмецке правительство хоче скасувати курсъ звязкового таляра?

Пос. Яворскій запытувавъ президента кабінету, що починило правительство въ справѣ розпущенои дня 14 с. м. неправдивои вѣсти, котра занепокоила загалъ и шкôдливо вилынула на державный кредитъ? Бесѣдникъ просивъ повѣдомити Палату якъ найборше о результатѣ доходжень въ сѣй справѣ — Въ тôмъ самôмъ дусѣ ставивъ интерпеляцію пос. Гайльсберґъ.

Пос. Кайцль запытувавъ президента кабінету, чи се правда, що правительство стоить въ зносинахъ зъ Wiener Tagblatt-ômъ и послугує ся тымъ орґаномъ а коли бы такъ було, чи готове оно зôрвати тй зносины?

Пос. Морсей и *Ферянчичь* интерпелювали, якй кроки пороблено, щобы укарати виновникôвъ такъ якъ они на се заслужили? Въ мотивахъ пôднесли интерпелянты, що дневникъ той дѣлавъ пôсля плянôвъ въ интересѣ маневрôвъ біржевыхъ и гравъ въ злочинный способъ зъ именемъ Монарха и патріотизмомъ. —Пос. Штайнведеръ интерпелювавъ президента міністрôвъ и міністра судôвництва, чи правительство склонює ся біржевй выпадки зъ дня 14 см. зробити предметомъ якъ найострѣйшого доходженя и зарядити, що треба, абы такй выпадки на будуче не повтаряли ся. Въ подôбный способъ интерпелює правительство пос. Люеґеръ, домагаючи ся предложеня Палатѣ результатôвъ розведеного слѣдства.

Зъ порядку дневного вела ся дальша дебата надъ етатомъ міністерства краевои обороны. Пос. Телишевскій домагавъ ся реформы въ справѣ належитостей за пôдводы.— Пос. Копиціньскій жадавъ вôдпочинку недѣльного для воякôвъ. — Пос. Пôдляшецкій домагавъ ся бôльшого увзгляднения елементу руского при именованю пôдофіцирôвъ въ Галицкихъ полкахъ,

Міністеръ Вельзерсгаймбъ заявивъ, що вôдповѣсть бажанямъ що до увôльнюваня воякôвъ пôдчасъ жнивъ вôдъ службы въ конечныхъ случаяхъ, однакожъ зъ того не можна робити нѣякого правила, бо станъ презенційный есть и безъ того мінімальный. Міністеръ высказавъ ся за конечностію, щобы молодѣжь училa ся нѣмецкого языка, однакожь було бы до бажаня, щобы наука нѣмецкого языка не давала причины до спору въ арміи. Зброєня не выходять вôдъ Австріи. Хто хоче истнувати и мати приятелѣвъ мусить бути сильнымъ. *(Громкй и довго не умовкаючй оплески.)* По сѣмъ принято буджетъ міністерства краевои обороны.

Гр. Таффе вôдповѣдаючи на нинѣшнй интерпеляціи заявивъ, що правительство подѣляє обурене членôвъ Палаты по причинѣ розпущения недавнои сензаційнои вѣсти, и осудивъ еи рѣшучо та подавъ до вѣдомости, що палата біржева установила окремый комітетъ для розслѣдженя сеи справы а вѣденьска прокураторія державна розвела вже карно-процесове слѣдство. Правительство буде зô своеи стороны пôдпирати якъ найсильнѣйше змаганя, щобы справу сю розслѣдити и виновникôвъ вôдповѣдно укарати. Що до интерпеляціи въ справѣ „Wien. Tagblatt-у“ заявивъ ґр. Таффе, що ся ґазета не есть т. зв. офіціозною, не побирає зъ фонду прасового нѣякои запомоги и межи правительствомъ а тою ґазетою нема нѣякихъ якихъ небудь зносинъ. (Грôмкй оплески).

На внесене Люеґера и Гайдена ухвалила палата дебату надъ сею вôдповѣдею, котра и заразъ розпочала ся. — Люеґеръ доказувавъ, що цѣлый Вѣдень уважає Tagblatt за ґазету офіціозну. Побôчь слѣдства противъ Tagblatt-у, сподѣваєсь бесѣдникъ также слѣдства зô стороны Кола польского, бо ґазеты кажуть, що межь послами суть также такй, що грають на біржи. Справу сю треба выяснити. Бесѣдникъ домагавъ ся енерґічного поступованя, и высказавъ бажане, щобы усвячену особу Монарха не втягано въ партійнй споры.

Пос. Бѣлиньскій сказавъ на то, що ему розходить ся лишь о самъ фактъ; безъ взгляду на ґазету треба отже справу выяснити. Коло польске зробило все, що треба було зробити для удержаня чести Палаты: оно буде и дальше енерґічно поступати, бо хоче выкрыти чисту правду.

2

Чи будуть люде колись лѣтати?

(Дальше.)

По першôй пробѣ зъ звѣрятами вôдважились и люде пустити ся бальономъ у воздухъ. Пілятръ де Розіє бувъ першій, котрый головно на то настававъ. Дня 21 жовтня 1783 р. мала вôдбути ся перша проба. Зроблено великій, красно зъ верха помальованый бальонъ, котрый при сподѣ мавъ ґалерійку, на котрôй могли станути люде и де можна було помѣстити пôдъ творомъ бальона бляшанку зъ гранею до огрѣваня воздуха въ бальонѣ. Бальонъ той бувъ звышь 20 метрôвъ высокій а 14 метрôвъ широкій. Зъ замку Ляміетъ коло Парижа мали его пустити въ гору. Наразъ король Людвикъ XVI спротививъ ся тому; вôнъ пристававъ лишь на то, щобы двохъ людей, засудженыхъ на кару смерти, пустити бальономъ въ гору. По довгихъ просьбахъ, коли ажь маркізъ д'Арляндъ пôднявъ ся самъ пустити ся бальономъ зъ Розіеромъ, приставъ король на то. Оба згаданй мужѣ пустили ся отже въ гору и полетѣли понадъ Парижь и за 25 мінутъ перелетѣли около пôвтора милѣ та спустили ся вôдтакъ на землю.

Другу подорожь по воздусѣ зробивъ Шарль зъ Робертомъ 1 грудня 1783 р. Бальонъ пôднявъ ся бувъ зъ ними ажь на 600 метрôвъ высоко и они спустили ся вôдтакъ на землю 9 миль далеко вôдъ Парижа, якъ разъ коли сонце вже було зайшло. Першій выскочивъ зъ бальона Роберъ. Бальонъ ставъ ся черезъ то лекшій и пôднѣсъ ся зновъ несподѣвано зъ Шарлєсомъ въ гору може на якихъ 3 тысячѣ метрôвъ. Шарль побачивъ зъ тои высоты другій разъ заходяче сонце и за 15 мінутъ спустивъ ся щасливо на землю.

Цѣкавѣйша якъ всѣ попереднй подорожѣ, була подорожь бальономъ Бляншарда зъ Анґліи до Франціи 7 сѣчня 1785. Вôнъ пустивъ ся зъ однымъ Американцемъ зъ Доврь черезъ море и перелетѣвъ щасливо до мѣста Кале на французкôмъ березѣ. На тôмъ мѣсци, де Бляншаръ спустивъ ся въ Кале на землю, выставили ему Французы памятникъ. Коли въ кôлька мѣсяцѣвъ Пілятръ де Розіє, завидуючи Бляншардови тои великои славы, хотѣвъ бальономъ зъ Кале пустити ся до Доврь, упавъ зъ бальономъ изъ значнои высоты и забивъ ся на мѣсци разомъ зъ молодымъ фізикомъ зъ Больоніи Роменомъ.

Вôдъ сего часу стали люде чимъ разъ частѣйше лѣтати бальонами. Закимъ однакожь розкажемо исторію инныхъ цѣкавѣйшихъ подорожей бальонами, мусимо насампередъ сказати дещо про матеріялъ, зъ якого бальоны роблять ся, та про враженє, якого дôзнає ся пôдчасъ ѣзды бальономъ.

Первѣстно (а ще и теперь для забавы) роблено бальоны зъ паперу. Великй бальоны до ѣзды роблять зъ тафту, тонкои матеріи зъ вареного шовку, або зъ хиньского шовку званого понґі, котрый ще потягають покостомъ, абы она не пропускала ґазу. На бальонъ накладає ся велика сѣтка, котрои долѣшнй очка мусять бути безъ ґузôвъ, щобы перетягненй черезъ нихъ шнуры могли въ нихъ свобôдно порушати ся. Шнуры, завѣшенй въ сѣтцѣ на бальонѣ, сходять ся въ долинѣ въ деревлянôмъ колесѣ, переходять черезъ него и держать великій плетеный кôшь т. зв. човенце, до котрого всѣдають люде. Давнѣйше наповняли ся бальоны або огрѣтымъ воздухомъ (Монґольфіеры) або водпемъ (Шарліеры); теперь наповняють ихъ або ґазомъ, що служить до освѣтлюваня улиць, або ґазомъ, званымъ сѣрководнемъ. Абы дати образъ воздушнои плавбы и еи враженя, наводимо тутъ дуже вѣрну ôпись такои плавбы [1]) поданый чоловѣкомъ, котрый дня 19 серпня сего року пустивъ ся бувъ въ Вісбаденѣ зъ воздухоплавцемъ Ляттеманомъ пятьма звязаными зъ собою бальонами, пôдчасъ котрои Ляттеманъ мавъ спустити ся зъ бальона падакомъ на землю. Чоловѣкъ той такъ описує свою подорожь:

„Погода була красна и ясна, вѣтеръ вѣявъ зъ полудня. Нашь бальонъ „Метеоръ“, оденъ зъ найбôльшихъ свого роду, мавъ въ собѣ змѣсту 1500 кубічн. метр. а въ промѣрѣ бувъ 12 метрôвъ широкій. (Можна его порôвнати зъ гайдельберґскою бочкою, въ котрôй мѣстить ся 236 тысячѣвъ фляшокъ, т. є. 177 кубічн. метр.) Вôнъ складавъ ся изъ 360 зшитыхъ зъ собою куснѣвъ матеріи сырого шовку. Въ горѣ мавъ отвôръ на 40 центім. великій, замкненый двома тяжкими кляпами деревляными. Черезъ бальонъ въ долину ишла линва, котрою можна було обѣ кляпы отвирати. Въ

[1]) „Eine Stunde über der Erde“. Koln Ztg. ч. 708.

Пос. Морсей подякувавъ президентови міністрôвъ за енерґічне выступлене и сказавъ, що сподѣваесь, що правительство, щобы усунути всяке пôдозрѣне, що межи правительствомъ а W. Tagblatt-омъ не було нѣякои звязи.

Ґр. Таффе спростувавъ твердженe Люеґера, що Tagblatt-ови дано ліценцію на дрôбну продажь и сказавъ, що коли єму дано ту ліценцію, то не було нѣякои причины еи не дати; колижь опôсля згадана ґазета почала мѣстити неморальнӣ анонсы, то ліценцію вôдобрано.

Пос. Кайцль ставивъ вôдтакъ внесене въ справѣ реформы дрôбнои продажи ґазетъ. По сѣмъ закрыто засѣдане.

Бесѣда пос. Ол. Барвѣньского

выголошена въ Палатѣ пословъ при буджетовôй дебатѣ надъ титуломъ Міністерства просвѣты: „Школьництво промыслове".

Мои панове! Пытане промыслу есть однымъ зъ тыхъ, котрӣ вже вôдъ довшого часу выкликують въ Австріи загальне заинтересоване. Въ розвязцѣ сего пытаня загально добачують одно зъ головныхъ условій розвою нашои промысловои дѣяльности а разомъ зъ нимъ и уздоровлене нашихъ соціяльныхъ вôдносинъ.

Въ заходныхъ краяхъ коронныхъ нашои державы вже вôдъ часу, якъ появила ся такъ важна пôдъ взглядомъ національнымъ и економічнымъ реформа шкôльна Маріи Тересы, труджено ся въ тôмъ напрямѣ, щобы такожь ремѣсникамъ, промысловцямъ и селянамъ подати тӣ вѣдомости, якӣ до кождого економічного предприемства конечно потрѣбнӣ. Тӣ и дальшӣ заходы вытворили тверду основу для почавшои ся передъ 40 роками орґанізаціи науки для промысловыхъ верствъ, котра выдала такӣ гарнӣ овочѣ, якӣ мы мали нагоду подивляти на послѣдной пражской выставѣ.

Сей потѣшаючій поступъ заходныхъ краѣвъ нашои державы на поли промыслу треба приписати въ великой мѣрѣ сему пôднесеню уровени образованя промыслового, яке въ послѣднôмъ десятилѣтю въ заходныхъ краяхъ нашои державы наступило.

Коли же бы мы найбôльшій край коронный нашои половины монархіи, Галичину, порôвняли въ тôмъ взглядѣ зъ заходными провінціями, то дôйшли бы мы до дуже невôдрадныхъ результатôвъ. Вправдѣ и у насъ можна зауважати живе змагане на поли шкôльництва высшихъ и середныхъ шкôлъ, а навѣть молодѣжь селяньского и промыслового званя звертае ся въ такôй масѣ до шкôлъ середныхъ, що показують ся и такӣ проявы, якъ рекрутуючӣ ся зъ пропащихъ ученикôвъ середныхъ шкôлъ клясы діюрністôвъ, покутныхъ писарѣвъ и такихъ иншихъ кровопійцѣвъ народныхъ, мѣжь тымъ, якъ есть дуже мало вытворюючихъ и продукуючихъ силъ, зъ котрыхъ одныхъ тôлько повстае національный добробытъ. Тымчасомъ стае низшимъ и середнымъ клясамъ галицкого населеня чимъ разъ тяжше и тяжше.

Дрôбный промыслъ, котрый въ великой части становить удержане мало-мѣщанина, спочивае задля неспосôбности до конкуренціи зъ импортоваными продуктами и задля пригнетаючого податку. Домашный промыслъ, що нашому лихвою, неурожаями и частыми шкодами елементарными зубожѣлому селянинови отворивъ скупе жерело зарôбку, заспокоюючого найконечнѣйшӣ потребы его родины, есть завдяки фіскалізмови майже знищеный.

Не хочу дальше вôдслонювати сей сумный образъ нужды въ нашôмъ краю, гадаю однакъ, що се не повинно бы нѣкого дивувати, коли бы пролетарія умысловои роботы були похопнӣ до соціяльныхъ мрѣй, або коли бы стоячій на краю економічнои пропасти маломѣщанинъ або селянинъ послухавъ пôдшептôвъ якого заграничного аґента.

Въ виду того зовсѣмъ ясно, що тутъ конечна помôчь державы, але не яко одноразова пôдмога для потребуючихъ и пошкодованыхъ, лише яко сильне и успѣшне пôдпиране нашого промыслу на поли шкôльництва, черезъ вôдповѣдне загальне и фахове образоване промысловцѣвъ, такъ, щобы симъ зъ одной стороны сила конкуренційна нашого краю зъ промысломъ другихъ краѣвъ була забезпечена и пôднесена, а зъ другои стороны щобы можна запобѣгти невôдраднымъ вôдносинамъ соціяльнымъ. Се обовязокъ державы, станъ промысловцѣвъ зробити солиднѣйшимъ, єму допомочи до сильнѣйшои екзистенціи, дѣяльнôсть промыслову середныхъ и научныхъ верствъ Галичины пôднести, жерела добробыту отворити и працю зробити окрасою горожанина. Се дало бы ся осягнути въ Галичинѣ черезъ заложене вôдповѣдныхъ фаховыхъ и промысловыхъ шкôлъ. Мушу признати, що въ 80 рокахъ зроблено дещо въ тôмъ напрямѣ для Галичины, але при сѣмъ звертано головну увагу на заходну часть краю, мѣжь тымъ якъ у всхôдной Галичинѣ для пôднесеня промыслу лишь дуже мало зроблено, зъ выимкою уведенои послѣдными часами въ жите державнои школы промысловои у Львовѣ.

Мôгъ бы хтось противъ того замѣтити, що школами фаховыми пôдпирае ся лише истнуючій вже промыслъ, але держава не може робити нѣякихъ експериментôвъ для сотвореня промыслу. Однакожь такъ не есть. На поли металевого и деревного промыслу, гончарства и ткацтва находять ся зароды вôдъ давна переказаного домашного промыслу мѣжь рускимъ населенемъ, котрӣ заслугують на увагу и вже заинтересували собою знатокôвъ штуки. Металевӣ выробы руского племени Гуцулôвъ въ полудневo-всхôдной части краю свѣдчать, що Гуцулъ мае вроджене а навѣть высоко развинене почуте красы, котре вôнъ старанно плекае.

Знаменитый знатокъ домашного промыслу Людвикъ Вербицкій, членъ управы мѣского музея промыслового у Львовѣ, высказуе, що ихъ роботы сего рода належать пôдъ взглядомъ техніки до найстариннѣйшихъ и удержали ся яко характеристичнӣ останки стариннои минувшости. (Голосы: *Дѣйстно такъ!*)

Що до стилю то въ выробахъ металевыхъ Гуцулôвъ приходять головно останки стилю византійского, хочь находять ся такожь и мотивы ренесансу. Деякӣ гуцульскӣ уборы для прикрасы нагадують на выкопанӣ Шліманомъ коло Троѣ золотӣ прикрасы або на рѣчи найденӣ въ етрурійскихъ гробахъ. Подôбну рôзнороднôсть и богатство мотивôвъ въ орнаментицѣ надыбуемо такожь въ выробахъ гончарскихъ и деревныхъ руского народу а особливо Гуцулôвъ, въ котрыхъ можна пôзнати велику творчу силу и богатство думокъ.

Въ тыхъ выробахъ добачуе згаданый знатокъ домашного промыслу незвычайну и вроджену способнôсть руского народу зъ огляду на вытворене богатои и характеристичнои орнаментики и вказуе поглядъ, що тӣ выробы можуть мати тревалу вартôсть, якъ такожь и се, що они можуть дальше розвивати ся

П. совѣтникъ Двору дръ Екснеръ находить въ выроблюваныхъ Гуцулами фляшкахъ деревляныхъ подôбнôсть зъ такимижь фляшками выроблюваными въ Индостанѣ и що-до красы ставить ихъ на рôвнѣ зъ тамтыми. Такъ само заслугують на повну увагу численнӣ взôрцѣ вышивань и тканинъ а особливо рôзнӣ роды килимôвъ, котрӣ не лишь въ Гуцульщинѣ, але въ цѣлой пôвнôчно-всхôдной части Галичины, въ численныхъ мѣсцевостяхъ повѣтôвъ брôдского, збаражского, скалатского и ин-

---

долинѣ мавъ бальонъ отвôръ на стопу широкій, незамкненый. На бальонѣ була сѣтка зъ широкими очками, до неи бувъ привязаный сильный, деревляный обручь а до него зновъ було привязане грубыми ужисками човенце. Спôдъ човенця вôдъ того обруча бувъ вôддаленый може на 2 метры, а вôдъ бальона на 5 метр. До обруча була ще привязана котва на линвѣ, довгôй 50 метр.; котва та була въ човенци. Човенце, то кôшь, плетеный зъ лозины, высокій на 60 центіметрôвъ, а дно его довге и широке на метеръ. Стôльцѣвъ мы не брали, бо и такъ не було мѣсця для трохъ людей; мы взяли зъ собою лишь барометръ, термометръ, компасъ, кôлька мапъ, тубусы, два мѣшки пѣску, папѣръ покраяный въ пасочки, и — фляшку вина. О 5 год. бувъ бальонъ наповненый; теперь ще привязано до него падáкъ, котрымъ Ляттеманъ мавъ спустити ся на землю. Падáкъ той то парасоля зъ сырого шовку на 8 метрôвъ широка, въ горѣ зъ дѣрою на стопу великою. Вôдъ берегôвъ того падака сходять ся шнуры въ деревляный обручь, въ котрый влѣзъ Ляттеманъ и насунувъ собѣ его попôдъ пахи. Падáкъ той звисавъ зъ боку коло бальона. Вôдтакъ наповнено борзо чотири малӣ бальоны, котрӣ стали заразъ танцювати коло свого велита товариша. Теперь вôдрѣзано мѣшки зъ пѣскомъ, до котрыхъ бальонъ бувъ привязаный. Вояки держали човенце, Ляттеманъ сѣвъ собѣ на нѣмъ на краю, насъ трохъ влѣзло до него и саме передъ 6 год. на: разъ, два, три! пущено бальонъ. Музыка заграла, люде зôбранӣ пôдняли громкій окликъ, але мы вже того не чули, лишь опôсля о тôмъ довѣдались, а вôдтакъ видѣли мы людей ще лишь якъ ляльочки маленькӣ, що бѣгали по земли та махали хустками.

Не можу сказати, щобы мене въ тôй хвили взявъ якійсь страхъ, хочь майже у всѣхъ людей бувае противно. За двѣ мінуты були мы, закимъ ще спостерегли ся, вже тысячь метрôвъ высоко, а Ляттеманъ тогди сказавъ: „Схилѣть ся, та держѣть ся крѣпко", замкнувъ очи, выдобувъ одну руку за другою зъ помѣжь шнурôвъ, и анѣ писнувши кинувъ ся въ долину. Я выглянувъ заразъ зъ човенця и видѣвъ ще, якъ падáкъ розложивъ ся, а вôдтакъ щезъ. Мы летѣли теперь страшно скоро въ гору, хочь тягнули за линву вôдъ кляпъ, и дôйшли до 2 тысячѣ сѣмсотъ метрôвъ высоко. Паперцѣ, що мы пускали, падали такъ скоро въ долину, якъ колибъ були зъ олова (то бальонъ пôднимавъ ся такъ скоро въ гору, а очамъ воздухоплавцѣвъ здавалось, що паперцѣ летѣли такъ скоро въ долину); мы однакожь не чули зовсѣмъ того, що пôднимаемось въ гору. Теплота въ тôй высотѣ була лишь на 5 степенѣвъ. За хвильку дôстались мы въ таке мѣсце, куды переходивъ сильный вѣтеръ горою, а той вôдорвавъ намъ два малӣ бальоны а третый розбивъ.

При чистôмъ воздусѣ могли мы зазнати того якогось дивного враженя, дивлячись, якъ земля поволи пôдъ нами щезае. Ще зъ горы 1500 метр. могли мы добачити грецку каплицю на горбѣ; теперь же щезли въ нашихъ очахъ и горы и долы, а то, що мы видѣли, було такъ рôвне, якъ нарысована карта. Абы ще высше пôдняти ся, выкинули мы кôлька пригорщѣвъ пѣску и заразъ пôдняли ся ажь на 3 тысячѣ вôсѣмъ сотъ метрôвъ высоко. При тôмъ перелетѣли мы черезъ верству хмаръ, що черезъ хвильку окружали насъ якъ густа мрака; вôдтакъ видѣли мы пôдъ собою лишь нѣбы якесь сѣре море, що мѣсцями пôднимало ся мовъ горы. Въ другôмъ мѣсци свѣтилось то море вôдъ вечѣрного сонця всѣлякими красками. Вôдтакъ прôрвала ся та заслона и мы бачили пôдъ собою то Бібріхъ, то Вісбаденъ, вôдтакъ зновъ якесь село и кусенъ Рену, а все якъ бы красный образъ въ рамцяхъ.

Бальонъ ишовъ теперь поволи и одностайно въ гору. Студѣнь брала чимъ разъ бôльша, а мы добули фляшку и выпили по чарцѣ вина на щасливый приѣздъ на землю. Такъ дôйшли мы до 5 тысячѣвъ метрôвъ; дальше барометеръ не показувавъ; але певно, що мы долетѣли ажь до 6 тысячѣвъ метр. высоты. Студѣнь дôйшла була ажь до 3 степенѣвъ морозу. Човенце и всѣ предметы покрылись були бѣлымъ инеемъ, пальцѣ вôдъ студени були посинѣли, въ ушахъ страшно шумѣло, а вôддыхъ бувъ значно коротшій якъ на земли и трохи тяжкій. Тымчасомъ щезли були хмары пôдъ нами, а зъ высоты, де вже жаденъ птахъ не долѣтае, де тихо якъ въ могилѣ, представилась намъ чудова панорама, вся земля выглядала якъ нарысована карта, на котрôй мы однакожь не могли знайти ся, бо вôдъ часу, коли Ляттеманъ скочивъ въ долину, човенце однакожь заедно крутило ся.

шихъ выробляють ся зъ вовны. Сй цѣннй выробы руского промыслу подивляли минувшого року знатоки и любителѣ штуки на выставѣ, устроенôй заходами властителя бôльшихъ посѣлостей, Володислава Федоровича, у Львовѣ. Недавно звернувъ свою увагу на сей выробъ килимôвъ, котрый удержавъ ся межь рускимъ народомъ а крôмъ того ще лишь въ Скандинавіи и на балканьскôмъ пôвостровѣ, фаховый знатокъ, дръ Рiґль, кустосъ ц. к. музея для штуки и промыслу, объѣхавъ цѣлу пôвнôчно-всхôдну часть Галичины и розслѣджувавъ ей въ тôмъ напрямѣ. Нема отже нѣякого сумнѣву, що тй цѣннй зароды промыслу руского народу заслугують на увагу, взглядъ и сильну пôдпору зô стороны правительства.

Отже позволю собѣ для оправданя мого погляду навести дотычный высказъ згадуваного вже знатока штуки Людвика Вербицкого *(читае)*:

„Зъ цѣлости взôрцѣвъ, якй знаходимо при выробахъ домашныхъ руского народу, штука такъ и промовляе до насъ. Тй взôрцѣ, що до насъ такъ нѣжно промовляють и що мають такъ богато характеристичныхъ чертъ, повиннй бы яко образцева мова творчои способности народу плекати ся зъ найбôльшимъ пiетизмомъ и хоронити ся вôдъ всякихъ шкôдныхъ вплывôвъ. Характеристичне, що ся мова мимо неприязныхъ обставинъ и мимо сего, що вродженый народови змыслъ штуки довгій часъ нѣ зъ вôдки не знаходивъ пôдпоры, прецѣ не занѣмѣла и що першй, хочь якъ слабй змаганя, щобы збудити любовъ до свого, таки зумѣли выкликати интересъ загалу для промыслу домашного и укрѣпити пересвѣдчене о жизненности сего промыслу въ найдальшихъ кругахъ нашого краю. Пôзнано, що въ выробахъ домашного промыслу розвивае ся дальше традиція народнои штуки та що на насъ черезъ промыслъ домашный не лишь самй творы штуки, але и техніка выробôвъ и выглядъ знарядôвъ переходить“.

Щобы однакъ сей домашный промыслъ могъ пôднести ся и дальше розвиватись, такъ щобы въ нѣмъ отворило ся богате жерело заробку для низшихъ и середныхъ верствъ народу въ Галичинѣ, потреба конечнои, скорои и сильнои пôдмоги зô стороны высокого міністерства просвѣты. Длятого позволю собѣ до Є. Е. п. Міністра просвѣты, котрый въ послѣдныхъ лѣтахъ такъ много приклонности показавъ для сеи галузи науки, звернути ся зъ просьбою, щобы зволивъ свою увагу звернути такожь на домашный промыслъ межи рускимъ народомъ у всхôдной Галичинѣ.

Передовсѣмъ було бы пожаданымъ заложити на коштъ державы фахову школу для выробôвъ металевыхъ и деревныхъ въ Коломыи або Косовѣ и школу фахову для килимарства въ Залôзцяхъ повѣта брôдского, або въ Товстôмъ повѣта скалатского. Охота, зъ якою руска молодѣжь горне ся до школъ промысловыхъ, удаючи ся зô всхôднои Галичины до Закопаного и прикладаючи ся въ истнуючôй тамъ рѣзьбарской школѣ зъ вызначаючою ся пильностію и таланомъ до науки, може служити порукою успѣшного розвою маючихъ ся евентуально заложити школъ фаховыхъ у всхôдной части краю.

Противъ можливыхъ закидôвъ фінансовои натуры позволю собѣ наконець вôдповѣсти рôвно гарнымъ якъ и правдивымъ реченемъ, умѣщенымъ на будынку берлиньскои депутаціи школьнои: „Грошѣ выложенй на школы, приносять найлѣпшй проценты“. *(Браво! Браво!)*

Тымчасомъ зробилось пôвъ до семои и часъ було спускатись. Мы потягнули за линву вôдъ кляпъ, абы выпустити трохи ґазу. Въ ушахъ почало сильно шумѣти и за хвилю спали мы на 3 тысячѣ метрôвъ; въ сѣй высотѣ задержались мы, выкинувши трохи пѣску, а вôдтакъ спустили котву, котра теперь висѣла пôдъ нами. На земли побачили мы знову горы и долы, та лѣсъ пôдъ собою. Наразъ, чуємо: трасъ, трасъ! и зробило ся тихо, а въ насъ кровъ застигла. То бальонъ пукъ. Мы летѣли страшно борзо въ долину; чувство того спаданя було найнеприятнѣйше. Мы выкидали теперь пѣсокъ не пригорщами, але мѣшками, а мимо того все ще спадали дуже скоро въ долину. Я споглянувъ въ гору, а бальонъ надъ нами не надутый, лишь вгнувъ ся въ середину и зробивъ нѣбы баню надъ нами. Въ высотѣ 200 метр. вже намъ и пѣску не стало, а выкиданй паперцѣ все летѣли дуже скоро въ гору. Теперь зачепила котва въ землю и бальонъ подавъ ся въ долину, але котва пустила и мы летѣли понадъ сосновый лѣсъ. Котва зачепила и другій разъ, але знову пустила, а човенце стало бити ся объ вершки деревъ. Мы вылѣзли чимъ скорше на обручь надъ нимъ. Наконець котва зачепила третій разъ, човенце, розломуючи галузе, ударилось объ землю, бальонъ пôднѣсъ ся знову въ гору, але вôдтакъ присѣвъ и мы о три чверти на сему, выйшли щасливо изъ него.

(Дальше буде)

Переглядъ політичный.

Є. Высокость Архікн. Леопольдъ Фердинандъ вôдвѣдавъ оногди ґр. Таффого и вручивъ ему въ имени своего вôтця, Є. Выс. Архікн. Фердинанда Тосканьского, велику ленту домового ордера.

Князь Фридрихъ Леопольдъ прускій, котрый пôдчасъ торжества весѣльного въ Домѣ Є. Вел. Цѣсаря Францъ Іосифа, буде заступати цѣсаря Вільгельма, прибуде до Вѣдня рано 21 с. м. На дворци зелѣзничôмъ буде установлена почетна компанія. Саску пару королевску и саскихъ князѣвъ Юрія та Фридриха Августа, котрй прибудуть въ середу вечеромъ, повитае на дворци Є. Вел. Цѣсарь, пробуваючй у Вѣдни Архікнязѣ и депутаціи властей цивільныхъ и войсковыхъ. На приняте буде розставлена почетна компанія, а капеля вôдограе нѣмецкій имнъ. Въ Цѣсарскôмъ замку повитае гостей Є. Высок. Архікняг. Марія Тереса въ имени Є. Вел. Цѣсаревои. Улицѣ, куды достойнй гостѣ мають переѣзджати, будуть илюмінованй.

Зъ Петербурга потверджують урядово, що Извольскій поѣде незадовго зъ новыми инструкціями до Риму, щобы вôдновити переговоры зъ римскою куріею, котрй на якійсь часъ були перерванй.

Пôсля донесень бѣлградскихъ „Мале Новини“ сербске правительство робить все це заходы, абы склонити короля Милана до зôрваня всякихъ звязей, якй лучать ще его зъ краемъ. Въ той справѣ мавъ выѣхати недавно до Парижа дръ Докичь, абы въ имени правительства вести переговоры зъ бувшимъ королемъ, щобы той зложивъ степень ґенерала сербскои арміи и вырѣкъ ся горожаньства сербского. Успѣхъ переговорôвъ зависить мабуть вôдъ сумы грошевои, яку правительство признасть за те Миланови. Въ той справѣ доносить N. fr. Presse зъ Бѣлграду, що король Миланъ пôдписавъ вже актъ, котрымъ зрѣкае ся всякихъ правъ застереженыхъ ему конституціею.

Новинки.

— **Громадѣ Темерôвцѣ,** въ повѣтѣ станіславôвскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь на вôднову церкви 50 зр. запомоги.

— **Именованя.** Судьями повѣтовыми именованй: адъюнктъ суду повѣтового Леопольдъ Кертъ зъ Кутъ до Скалата, судовй адъюнкты: Викторъ Лучаковскій зъ Золочева до Обертина, Стан. Прачиньскій зъ Перемышля до Теребовлѣ, Кароль Пôдляшецкій зъ Золочева до Бирчи, Михайло Любовичь Винницкій до Збаража, Альфредъ Бандровскій до Мостискъ.

— **Перенесеня.** Міністеръ судôвництва перенѣсъ: судьѣвъ повѣтовыхъ Тому Гофмокля зъ Мостискъ до Добромиля, Генрика Янишевского зъ Бирчи до Будзанова, Алойсія Бравна зъ Надвôрнои до Старои Соли, Тита Заячкôвского зъ Будзанова до Галича, Іосифа Немеца зô Скалату до Надвôрнои, Олександра Менциньского зô Старои Соли до Яворова.

— **Вôдзначеня.** Є. Вел. Цѣсарь надавъ возьному при ц. к. Намѣстництвѣ у Львовѣ, Каролеви Бунцлеви, при нагодѣ перенесеня его въ сталый станъ супочивку срѣбный хрестъ заслуги.

— **Люстрація.** Дръ Людвикъ Ґерманъ, инспекторъ середныхъ школъ, люструвавъ сими днями при нагодѣ побуту въ мѣстѣ ґімназію въ Ярославѣ.

— **Инфлюенца.** Зъ Косова доносять, що тамъ страшно лютуе инфлюенца. Цѣлй села слабують на неи. Въ Кутахъ на 8000 людности лежить 7000 (?) хорыхъ. Навѣть псы и худоба пôдпадае тôй лютôй недузѣ. Лѣкарѣ кажуть, що пошесть тота ширить ся въ Кутахъ въ такъ страшный спосôбъ тому, що люде берутъ до пытя рѣчну воду зъ Черемоша.

— **Рускій театръ народный** пôдъ дирекціею п Ив. Біберовича перебувае теперъ въ Коломыи и представить тамъ завтра т. е. дня 19 с. м. „Лену“, образъ драматичный Ясеньчика, преміованый на конкурсѣ въ въ Варшавѣ, на дохôдъ п. Иванны Біберовичевои. Не сумнѣваемось, що коломыйска и доокресна публика збере ся численно на завтрѣшнôмъ представленю и заявить тымъ свою прихильнôсть для знаменитои и заслуженои артистки нашого театру. Театръ перебуде въ Коломыи до 2 грудня а вôдтакъ переѣде до Станіслалова, де вже дня 4 грудня дасть перше представлене.

— **Нове товариство.** Въ Тисьменици завязало ся товариство кушнѣрôвъ и гарбарѣвъ, а статутъ того товариства вписаный вже въ реестръ товариствъ заробковыхъ и господарскихъ. Самыхъ кушнѣрѣвъ въ Тисьменици е около 300, рôчный оборотъ выносить кôлькасотъ тысячь, а соли спотребовують на рôкъ 60 тысячь товпокъ.

— **Лихваря збôжемъ,** Вольфа Сандавера, котрого ставлено передъ судъ присяжныхъ въ Самборѣ за те, що дававъ людямъ грошѣ на збôже ще въ рôли и означувавъ имъ певный речинець, коли мали ему тото збôже доставляти, а сли речинця зъ якои небудь причины не додержали и не доставили збôжа на часъ, казавъ собѣ страшно великй процента платити збôжемъ — засудивъ самборскій судъ на три мѣсяцѣ арешту, на кошта поступованя судового, а крôмъ того ще и на 500 зр. кары грошевои. Коли бы коштôвъ и грошевои кары зъ него стягнути не можна було, то судъ замѣнить ей на 50 днѣвъ арешту.

— **Самоубійства.** Стан. Страйтъ, діетарь при ц. к. прокураторіи у Львовѣ, 25-лѣтный молодець, застрѣливъ ся оногди въ ночи, а причиною убійства мала бути, якъ зъ полишеного письма выходить, справа любовна. — Въ Ярославѣ застрѣливъ ся знову поручникъ артілеріи Мих. Бахеръ. Причины самоубійства не знати.

— **Мрака въ Берлинѣ.** Дня 13 с. м. була въ Берлинѣ така густа мрака, яка тамъ ще нѣколи не бувала и яка буває хиба лишь въ Лондонѣ. Въ улицяхъ мѣста було такъ темно, що не лишь возы наѣзджали на себе, але и люде оденъ на другого наступали. Въ наслѣдокъ того було богато нещасливыхъ выпадкôвъ. Самыхъ возôвъ наѣхало 21 на себе, черезъ що покалѣчилось богато людей. На зелѣзници переѣхала машина трохъ людей.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 18 падолиста. Комісія фінансово-угорскои Делеґаціи приняла буджетъ въ ґенеральнôй дебатѣ и приступила до дебаты спеціяльнои. Пос. Гіле, котрый ще передъ полуднемъ бувъ на засѣданю Палаты послôвъ, померъ нагло вчера по полудни.

Бѣлградъ 18 падолиста. Пôсля вѣродостойныхъ информацій веде ся по краю межи радикалами сильна аґітація противъ кабінету Пашича.

Марсилія 18 падолиста. Робôтники въ фабрикахъ сѣрничкôвъ застрайкували и домагають ся россійского дерева, бо французске не дае ся добре обрабляти.

Лондонъ 18 падолиста. Вѣсти о порушеню справы египетскои суть неправдивй, бо анѣ льордъ Сальебері анѣ Порта не дали почину до порушеня сеи справы.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* приниме Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôвъ, Валова 14.*

ГАЛИЦКІЙ
БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

почавши ôдъ 1 лютого 1890 поручає

4% АСИГНАТЫ КАСОВИ

зъ 30 дневымъ выповѣдженемъ

3½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 8 дневымъ выповѣдженемъ, всѣже знаходячй ся въ обѣзѣ

4½% АСИГНАТЫ КАСОВИ

въ 90 дневымъ выповѣдженемъ, будуть опроцентовани почавши вôдъ дня 1 мая 1890 по 4% въ дневымъ терминомъ выповѣдженя.

Львовъ, дня 31 сѣчня 1890. **Дирекція.**

ЛЕВЪ ЯНИКОВСКІЙ

ГОДИННИКАРЬ

у Львовѣ, улиця Театральна число 16

поручає свôй богатый складъ

зегарк ôвъ золотыхъ, срѣбрныхъ, зъ перворядныхъ фабрыкъ женевскихъ и францускихъ, тоже цѣпочки золоти и срѣбни, удержує на складѣ великій выбôръ зегаровъ стѣнныхъ, столовыхъ и пендулевыхъ, будиковъ всякого рода по цѣнахъ найдешевшихъ.

Принимає ся направу всякого рода зегаровъ, граючихъ зегарковъ, такожь всяки направы зегаровъ и годинниковъ *старинныхъ* и одновленье тыхъ-же.

Жолудокъ єсть господаремъ чоловѣческого орґанізму,

вôдъ него починають ся всякі болѣзни, вôдъ него залежить потрѣбне вôдживлене орґанізму и силы чоловѣка.

„Реґуляторъ"

єсть то порошокъ, котрого коробка вразъ зъ описомъ способу заживаня коштує 35 кр. На провинцію высылає ся найменьше три коробки, потреба прото надôслати переказомъ 1 зр. 20 кр. (за три коробки порошку — зъ опакованємъ) — або 1 зр. 40 кр. тогды и почта буде оплачено.

Реґуляторъ заскасувавъ Морізона и всякі подôбни средства.

На доказъ читайте подяки вôдъ особъ котрымъ здоровє привернувъ.

ПОДЯКА.

Вся. п. Брониславъ Виткевичь, аптикарь у Львовѣ (Пôдзамче).

Впочтенный Пане!

Не въ силѣ я вôдвдячитись Вашôй добродѣяльности, якои дôзнала я вôдъ Васъ Вп. Пане Добродію. Не маю слôвъ для высказаня моеи вдячности. Божь и єсть за що. Черезъ шѣсть мѣсяцѣвъ лежала я тяжко слаба и не могла найти собѣ лѣку на мою слабость, а именно ломане костей, нестравнôсть и бракъ апетиту. Лѣкарѣ мене вже вôдступили и казали, що вже нема надѣѣ. И я сама вже хотѣла ся працати зô свѣтомъ, но въ тôй хвили дôзнала ся я о Вашôмъ „Реґуляторѣ" и признаю ся, що зъ недовѣрчивостію стала я его заживити, але, якъ то кажуть, потапаючій и бритвы ся хапає, спробувала я ще того „Реґулятора" и пересвѣдчила ся, що то дѣйстно чудесне лѣкарство. Сейчасъ стала я здоровѣшою, зъ кождымъ днемъ прибувало менѣ силъ и днесь єсьмъ вже цѣлкомъ здорова. Про те приймѣть сердечнѣйшу мою подяку за уратоване менѣ здоровля, що має тымъ бôльшу вагу, бо тымъ спасли Вы трое моихъ дѣточокъ вôдъ сиротства. Видко, що при вынаходку Вашого „Реґулятора" вела Васъ Рука Божа, бо лѣкарство тое єсть дѣйстно чудеснымъ и для того могу его зъ чистою совѣстю поручити всѣмъ потребуючимъ и слабымъ.

Куликôвъ дня 16 (28) червня 1891.

Анна Онищукъ.

Спроваджувати можна лише вôдъ:

Брониславa Виткевича,

аптикаря у Львовѣ, ул. Жовкôвска *(коло рампы).*

───

═══ Вже вийшовъ зъ печати и єсть до набутя ═══

ЛЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО

КАЛЕНДАРЬ ЗДОРОВЛЯ

на рôкъ 1892,

мѣстячій въ собѣ богато цѣкавыхъ рѣчеи и поучений вôдносячихъ ся до захороны здоровля.

Календарь той украшають хороши илюстрации а крôмъ того замѣщає въ собѣ часть литературну, гиґієнічну и богатый дѣлъ информаційный.

Розправа о о. Кнейпѣ, новочасномъ чудотворцѣ, кидає нове свѣтло на значѣнє и тайну славнои его дѣяльности на поли лѣченя воздухомъ и водою.

Цѣна 55 кр. вразъ зъ пересылкою почтовою.

Адресъ: **Леопольдъ Лѣтыньскій** Львôвъ. Пекарска 21.

───

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧІ

достати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовой ч. 14.

───

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ"

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручає.

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафлєгмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 0 кр.

───

ЗАКЛАДЪ

ДИЕТИЧНО-ГИҐІЄНІЧНЫЙ

ЛЬЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО

У ЛЬВОВѢ,

Канторъ при улици Валовой ч. 14.

поручає **французкій кураційный**

COGNAC

по **3** зр. а. в. фляшка.

MALAGA

въ оригінальныхъ фляшкахъ ¾ літров. по 2 зр. 60 кр.

───

Терпите ломанє руки або ноги, рванє, гостець, ревматизмъ котрй вамъ особенно долягають въ порѣ вогкôй дощевой?

Читайте якъ помагає въ такихъ терпѣняхъ:

EXCELSIOR

Средство дуже цѣнене у всѣхъ гостцевыхъ терпѣняхъ именно застарѣлыхъ, объявляючихъ ся ломаньемъ костей и т. п.

Прошу адресовати **В. Виткевичь**, аптикарь. Львôвъ-Пôдзамче.

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.